

HIDDAHA, AQOONTA
IYO FANKA

Nin Rag ka tegey

RAAGE UGAAS WARFAA UGAAS.

Raage Ugaas Warfaa
Ugaas Samatar Fooljeex
ayaa la oran jirey, mar
ayuuna dalweynaha Soo-
maaliyeed calanka maansa-
da u sidi jirey.

Gabayaan lagu halqabsa-
do, doodaa hadalyaan ah,
dagaalyahan inkaaran iyo
aqoonyahannimo xaggaa
diinta Islaamka, intaba waa
lagu yaqin, waxaana la
qiyaasayaa sannadkii 1811-
kil inuu Malayko ama
Dhagax-madow ku dhashay
oo labaduba ay raacsan
yihiin Gobolka Dhagaxbuur.

Yaraannimo ayuu xik-
mad, aqoon iyo murti bad-
ni ku muujiyey, taana wa-
xay weriyayaashu u da-
lliishadaan sheekadan soo
socota ee tuisinaya fin-
nilinka murtidaa uu waanya-
da dambe soó afuuui doo-
no.

Waxaa la yiri Raage oo
yar ayaa xernimò u kacay.
Xaggaa iyo galbeedka ayuu
u cilmi doontay.

Isaga oo sidaa xer u ah
ayaa waxaa soo maray saf-
ro. Safrilii baa ku yiri :
Reerliiinii ayaan u socon-
naaye, waxba farriin ah ma-
na sil taaranseysaa!. Wu-
xuu yiri: «Aabbahay had-
daad aragtaan waxaad ku
tiraahdaan, waan caafimaad
qabaa, meel heblana xertii
baan la joogaa, shanta Sala-
aadoona hal weeso ayaan ku
tukadaa!».

Safrilii baa soo kacay.
Raage ciddoodii ayey ar-
keen. Odaygii ayey u yi-
maadeen, waxayna ku yi-
raahdeen: «Raage waannu
agnay, wuuna caafimaad
qabay, meel heblana xertii
buu la joogay. Waxsuu
nagu yiri, Shanta Salaa-
dood hal weyso ayaan ku
tukadaa!».

Odeyglii wuxuu yiri: «Kol-
kaad noqoneysaan i soo ma-
ra, wiilkeygii baahi buu
sheegtag oo wax baan idin-
kugu sli dhilibayaaye!».

Safrilii hadday muddo
joogeent ayey maalintil
dambe waxay u tageen Raag-
e aabbihiis. Markaas buu
u dhilibay qunbe subag ah
iyo soddon cad oo saaf ah,
kuna yiri: «Waalkeygii alaab-
ta u geeya, kuna dhaaffa, bi-
shu waa soddon, balliguna
waa buuxaa, reerkuna waa
iska nabab qabaal».

Safrilii baa ambabaxay
oo dhulkii Raage joogey u
kacay. Hadday dhexda ku
sii jiraan ayey alaabti u
hunguriyodeen oo hilbiki-
na qaar cuneen, subaggi-
na wax ku iidaanteen.

Raage ayaa farriintii loo
geeyey, alaabti loo soo dhii-
beyna la guudoonsiyyeey,
markaas buu yiri, «Aabbahay
qunbe buuxaa iyo sod-
don cad buu kiin ilgu soo
dhilibay, waxa iga maqan
ha la li qaan dhabo!».

Markaas bay raggii sa-
farku yaabeen oo ku yiraah-
deen «maxaad ku garatay?».
Wuxuu yiri, «waxaaan ku
gartay farriintii aabbahay
idin soo faray. Balligu waa
buuxaa waa qunbuhu waa

buuxaa, bishu waa soddon-
na waa cadadku waa sod-
don».

Sheeknadaasi haddii ay
wax ina tuisinayo waxay
ina tuisinaysaa hadal-aqoon-
tii uu Raage la soo kacaam-
ay ee gundhigga u noqo-
tay aftahanmimada balla-
ran ee uu gadaalka gabaya-
aa oo dhan ku reebi doo-
no, ilaa uu midkood qiraal
iyo qaddarin ugu ti-
raabay:

Raageba Rujaal buu ahaa
recbay gabayaale
Aniguna rankiisaan ahoo
Riiyay gaandhada e!

Waa innoo berri
Axmed F. Cali «Idaajaa»

Hoyga hiddaha iyo dhaqanka Hargeysa

QAYBTA UGU DAM-
BAYSAA....)

Waxaa qaybahaasi lagu
soo bandhigay kutub, shee-
kooyin qoraal ah oo til-
maamaya taariikhda xilli-
gaasi iyadoo kutubta hal-
kaasi taalla ay ka mid
yihin qaar ka sheekynaya-
ya taarlikhdii boqorradil
lagu magacaabi jiray! Ar-
weelo ee ku caan baxday
Dalka JDS.

Qaybaha kale waxa ka
mid ah qayb tilmaamaya
marxaladdii ka dambay-
say soo gelitaankii diinta
Islaamka. Qaybta xiisaha
weyn ku dhalisay dadka
xarunta daawashada u ta-
ga waxay tahay qaybta
tilmaameysa kana sheekay-
naya halgankii dheeraa ee
Ummadda Soomaaliyeed u
soo gashay gobanniimadoo-
da, halkaasi oo lagu soo
bandhigo laguna daawado
qoraalo kala duwan oo si
fiican u muujinaya. Waxa
kale oo ka mid ah qayb-
ha xiisaha leh qaybta lagu
soo ururiyo taariikhda cas-
riga ah ee dalka, waxana
lagu soo bandhigay halkaa-
si sawirro, kutub iyo qo-
raallo kala duwan oo muuji-
naya horumarka uu dal-
ku gaadhay tan iyo cu-
rashadii Kacaankii libineed.

Guriga Hiddaha iyo
Dhaqanka ee Hargeysa wu-

xuu door weyn ka ciyaaray
dadaalka loogu jiro ad-
kaynta iyo soo noolaynta
hiddaha iyo dhaqanka um-
madda Soomaaliyeed, isla
markaasina wuxuu fursad
weyn u noqonayaa dhallin-
yarada Soomaaliyeed ee soo
kacaysa oo ay suuragal u
noqon doonto daawashada
iyo barashada Hiddaha iyo
dhaqanka ummaddooda.

Ururinta alaabta qaa-
yaha leh ee lagu soo ban-
dhigay Guriga Hiddaha
iyo dhaqanka ee Hargeysa,
waxa gacan weyn ka gays-
tay dadweynaha Soomaali-
yeed ee Xaafadaha kala du-
wan ee Magaalada Har-
geysa.

Sida ay sheegcen hawl-
wadeennada guriga hiddaha
iyo dhaqanka ee Hargeysa
weli waxa la wadaa Haw-
shi loogu soo ururinayey
dhammaan alaabooiyinka
taariikhiga ah, waxaana
la filayaa in mustaqbalka
lagu soo ururiyo dhammaan
waxyaabaha la xiriira ta-
ariikhda ummadda Soomaali-
yeed, shakina kuma jiro
in gurigan hiddaha iyo dha-
qanka ee Hargeysa uu ka
mid noqon doono muraaya-
dalia wanaagsan ee muuji-
naya hiddaha iyo dhaqanka
qotada dheer ee ummadda
Soomaaliyeed.

W.Q. Cumar Cali Yuusuf

Jiiftadana miisaan

Qaybihii hore, dhiska meerisyada gabayga ee heer-
ka isku dhafka alammada («syllables») iyo shaqal
dheereyaasha ayaynu isla meel-dhlignay. Hadda iyo
tanna waa meertidji jiiftada. Sidii gabayga si le'eg
xubintan labaad ee maansada magac-bixinteedu iya-
na waxa ay ku qoto leedahay habaynta gaarka ah ee
dhiska meerisyadeedu yeeshen. Taan ay kaga duwan
tahay xubin kasta oo ka mid ah kuwa maansada.
Haddaba magaca gaarka ah ee jiiftada goonida u sooc-
ay waa mid ku lug leh dhiska meeriskeeda, kaas
oo aanay xubin kale la wadaagin. Dhiska meeriska
jiiftadu asal ahaan waxa uu ka kooban hayah shan
dhis. Afar meeris oo shantaa ka mid ah mar-mar
baa hal shaqal dheeere oo siyado ahi ku'soo bixi
karaa. Inta asalka ah dhiskoodu waa kuwan soo
sodda. Ha moogaan in jiitintu kala soocayso alammada
ereyga ka kooban mid wax ka badan. Tirada meeris-
ka ku hor qoranna, ta hakadka ka horreysaa waxa
ay sheegaysaa inta alan ee meeriska ku jirta. Tirada
hakadka ka danbaysaana waxa ay sheegaysaa inta
shaqal dheeere ee meeriska ku jirta. Waa intaa waxa
aynu heerkan ku muujinaynaa.

5.4

5.4 = Waa soo soc-daa-yoo

5.4 = Kii saa-ka joo-gaa

5.4 = Saab-kaa u yee-sheen

5.4 = Xaal waa ma-qaar-saar

5.4 = Suul-kaa-ba gaa-dhee

N.B. Alanka badhtamaha ah oo weligliba mee-
riskan shaqal gaab ka ah mooyi e afarta hareeraha
ka xigaaba waa shaqal dheeereyal. Haddii dhisksiis
sidaa u qotonsan waayo waa in uu kuwa soo sodda
ka mid noqdaa ama uu jabaa.

6.3

6.3 = A-qal-kii-nu waa kee?

6.3 = Waa se-benxu-maad-oo

6.3 = Nin-ka soo soc-daa mee?

6.3 = Wax ma soo si-daa sheeg?

6.3 = Ruu-xii cur-yaan a-hi.

7.2

7.2 = Dae-wad baan ka lee-ya-hay

7.2 = Qof-na ka-ma bad-baa-deen

7.2 = Xa-raf-kaa ma ga-ra-taa

7.2 = A-ma so-cod-ka qaar-kii

7.2 = Diin-ti-yo dal-kii-na-ba.

8.1

8.1 = Cu-li-ma-da dul qaad-ka leh

8.1 = I-ya-doo nin sa-re qa-bo

8.1 = Ruux sa-cab-ku ma-dhan-ya-hay

8.1 = Naf-ta si-gato ge-li-yoo

8.1 = Mar-ka aa-nay du-ni-da-ni

9.0

9.0 = Wa-xa Sa-xar-li ku-gu ti-dhi

9.0 = La-gu su-ga-yo dhi-ma-sha-da

9.0 = Nin-ka wa-ran-ka ku-la he-hay

9.0 = A-ma a-ni-ga i-la ta-hay

9.0 = Nin la si-gay ma na-bad ga-lay?

(Waa innoo berri)
Cabdullaahi Diiriye Guuleed

HIIDDAHA, AQOONTA
IYO FANKA

«QAYBTA 2AAD»

Waxay weriyeyaaasha qaark oo rumeysan yihun iyadoo gabayga la iska sheeg sheeg oo sidq hadalka caadiga ah loo mariyo inuu Raage soo baxay, dabadeedna uu gabaygii u soo rogey hordhaca ah: Hooyaalayey! Hooyaalayey! Hooye kuna luqeeey. Taasina hadday dhab tahay waxay ina tuseysaa dhadhansiga muusiqada ee dubaaqiisa ku duugnaa iyo macaansiga qotada dheer ee uu maansada u hayey.

In kastoo gabayadiisii in badan oo lagu qilimayn

ILKAHAAGA DAHABKA

AH KU DEEQ

Nin Dhakhtar ah oo dhalashadiisu ay tahay Iswidhan ayaa wuxuu ka codsaday dadka ilkaha Dahabka ah leh, inay ilkahaas ugu deeqaan «Hay'adaha Samafalka».

Sidaasayaana Hay'adda la dagaallanka kansarku waxay ku heshay facag dhan Afar kuu oo Faranka Iswidhanka ah.

MADBACADDII

KOOWAAD

Xuruuftii ugu horreyay ee wax lagu daabaco waxaa keenay dalka hiinalka.

Daabacaadda xuruuf-ta googo'an waxaa horuminteeda ka shaqeeey dalka Kuuriya kaddibma dalalka reesi Galbeedka.

Laakiinse ninkii loran jirey Gotenberg ayaa sameeyey aladdii ugu horreysay ee wax la gu daabaco sannadkii 1436kii, wuxuuna ka dhisay magalaada Maynis ku taal dalka Jarmalka Galbeed oo ahayd mee-shii uu ku dhashay.

Nin Rag ka tegey

RAAGE UGAAS WARFAA UGAAS.

karo aan laga haynin, had-dana ilaa maanta waxaa Raage loo qirsan yahay inuu yahay maansoyahan-nada gabayaaga Soomaaliyeed.

Hiidde la iska rumeysto oo uu odayba wiilkiisa u weriyo ayey noqotay inaan-ahinaca gabayga Raage looga daba dhufan karin ..aan eidi is-barbar dhigi karin.

Gabayaa kasta oo Soo-maaliyeed kolkuu gabay aqoon ku faanaya wuxuu u taanaa inuu u gabeyey «sidii Raage», gooddigisa iyo arartiisa uu atta-hannada kale ula jeedana, wuxuu ka reebaa gabayaaga inta maansada loo daa-y ee uu Raage ugu hor-reeyo.

Rag badan oo gabiyogaayaa meelaha qaarkood Raage kaga daydey, waxaana ka mid ahaa Sayid Maxamed Cabdulle Xasan oo si buuxda u tixraa-cay tixda Raage ee caanka ahayd, kuna saabsanay Faraskii Walhad.

Geeraarka uu Sayidku kolkiil dambe walhadkiisiil u tiriye yio kii uu Raage kiisii u tiriye qofkii isu eegaa wuxuu rumeyسانا-ya Sayidku inuu astahan-nadii ka horreeyey suugaantoodii yihiin.

Waxa kale oo qofkaas isaga ah u caddaanaya bul-shadeenniil hore ee suugaanta halkuu Raage ka joogey mar haddii astahan Sayidka oo kale ah ay geyn weydey habkii gabaygiisii inuu tixraaco, badina u isticmaalo erayadiisii.

Tixaha yar ee Raage lagu hayo kolkaad u firsatid waxaad arkaysaa inuu ahaa astahan ka yare duwanaa astahannadii kale ee Soomaaliyeed ee ay isku xilliga noolaayeen amaba ka dambeeyey.

Debecsanaan iyo qalbijileec, ninka Soomaaliyeed gabayaa haahaado ama yuusan ahaane, aan lagu aqoon ayaa Raage lagu yihiin.

Gabayadiisa calaacalka ah kolkaad dhegeysanaysid waxaad moodeysaa inuu ooyayo ama uu hoos ka guubanay, adiguna haddii aad dareen dhowdahay waxay kugu qasbaysaa inaad la gubato!!

Tusaale ahaan waxaa inooga filan tixihii tiiraan-yada badnaa ee uu u tiriye asadiisiil uu jeclaa — Faadumo — kolkiil u libaaka ka cunay, ayna ka mid ahayd tixdiid ka kici jirtey:

Sida koorta yucuboo la suray korommo buubaala kuna dhammaan jirtay: Kun iyo kow kurtood dumar haddii laysku wada keeno

Kolley waxaan la he-layn haween Faadumoo ka-le e !

Nasiibdarro, isagoo aad u da'yar oo aan asartan gaarin ayaa lagu dilay daagal ka mid ahaa dagaalladii qabyaaladeed ee ay bulshada Soomaaliyeed xil-li walba ku hawllanayd.

Raage iyadoo lagu maa-muusayo kaalinta uu korrinta maansada ka qaataay, waxaa loogu magac daray meelo dhowr ah oo uu ka mid yahay Dugsi Sare oo magaalal Muqdisho ku yaal lana yiraahdo «Dugi-siga Sare ee Raage Ugaas».

«DHAMMAAD»

W. Q.

Axmed F. Cali «IDAAJAA»

Ganacsi cilmi ku dhisan

Dawladda Mareykanku waxay ku kharashgareysay lacag «dhan kun malyan oo Doollar, sidii ay u ogaan ahayd caadooyinka dadka suuqyada wax ka ilbsada.

Baarithaankaas oo lagu hawllanaa muddo saddex sano ah waxaa ulajeeddadiisu ahayd sidii daawo loogu heli lahaa albaabada maqsinnada ku baartay ee aan dadku jecleen.

Jiiftadana miisaan

QAYBTII LABAAD:

Kolkanna eeg meerisyada: 6,3; 7,2; 8,1; 9,0 oo shaqal dheere jiristiisa laga kaaftoomi karaa raacay. Meerisyada soo socda mid kastaba bal u qiyas ka hoos yaalla oo kaalintii shaqal dheerahaa aan loo baahinay-ni ku jiray la geliyey shaqal gaab. Kee baa adiga labada meeris kula cuudoon?

- 6,4 = Mar waan kuu si-fee-ya
- 6,3 = Mar ma kuu si-fee-ya?
- 6,4 = Mu-xuu soo si-daa sheeg?
- 6,3 = Wax ma soo si-daa sheeg?
- 7,3 = Hees-ta siin-ka joog-ti-yo
- 7,2 = Run-ta siin-ka joog-ti-yo
- 7,3 = Saa-ka waa ku noo-la-hay
- 7,2 = Sa-ka-raad ku nool-ya-hay
- 8,2 = Sa-ri-waa-yeey a-ni-gu-ye
- 8,1 = Sa-ri-waa-yeey a-ni-gu-ye
- 8,2 = See-ri-hii-sa la-ma ga-lo
- 8,1 = Sa-ri-hii-sa la-ma ga-lo
- 9,1 = Had-dii ti-ma-ha la-ga ja-ro
- 9,0 = Kol-ka ti-ma-ha la-ga ja-ro
- 9,1 = Ma see-xa-ne Can-ba-ro sa-gal
- 9,0 = Ma sa-xa-ne Can-ba-ro sa-gal.

Meerisyadan aynu soo bandhignay waxa ka muuq-da in sidii loo dayaba ay ka masoobaan, shaqal dhee-re keli ah oo mid la dheeryahay mooyaan e. Haddaba weydiinta taallaa waxa ay tahay, labaduba asal ma wada noqon karaan? Maya. Haddii aanay labaduba wada noqon karinse, kee baa asal ah; kee baase farac ah? Labada hadba kii thadhan jiifto ahaaneed ku cuudoon baa asalsan sida: 6,3; 7,2; 8,1; 9,0. Ka shaqal dheerahaa siyaadada ah' wataana waa farac. Waa sida ay aniga ila tahay, doodise ka furan.

Haddii aynu markii hore farcamaha shaqal dhee-re ka gaabinay, bal haddana eeg meerisyadan alan shaqal gaaban leh laga xooray, dabadeedna meeris kale ku habaysmay. Bal hadda iyana kala dhadhanso kula cuudoonaada.

- 6,4 = Xaal-ka-naan ku sii-ye
- 5,4 = Xaal baan ku sii-ye
- 7,3 = Waa mid qu-rux u jee-ddoo
- 6,3 = Waa qu-rux u jeed oo
- 8,2 = Sa-gaal be-ri a-doo wa-dey
- 8,1 = Geel ba-ri a-doo wa-dey
- 9,1 = Ma see-xa-tay Can-ba-ro sa-gal?
- 8,1 = See-xa-tay Can-ba-ro sa-gal.

Waxa halkaa ka soo baxay in aan meerisyada asa-1-ka ah alan iyo shaqal dheere toona laga jari karay. Kuwase faraca ah ee shaqal dheeruhu siyaadada ku yahay laba arrimoodba waa u xalaal. In tusmada shaqal dheerahaa faaltuuga ahi galay ku gaaban lagu beddelo ama in meeriska alan shaqal gaaban leh laga tuuro. Hadda ogow in labada goorba ka la beddelayo ama la tuurayaa uu yahay mid gaar ah ee aan mid kasta la tuuri karin. Taa xaqijinteeda waxa aynu kaa-ga bogan heerka labaad ee la baxay «Tusmaynta Sha-qallada». Haddaba jiiftadii iyo heerkii isku dhakka alammada iyo shaqal dheereyaasha halkaa maantaa a inoogu dabar.

«DHAMMAAD»
W.Q. Cabdillaahi Diirye Guuleed

FANKA, HIDDAA
IYO AQOONTA

Waxa aan muran lahayn ia dood dheerba u baahayn in guurku yahay tiirama udub dhexaadka aamiga. Ujeeddada ugu yin ee guurku wixa weetaranta iyo in aan dad-dhammaan. Haddii aanu in shaki ma laha in ayian maanta beeraaneen. Ia'lidooyinka ka dambee-waxa ka mid ah ee guuri keeno xumaanta buliada (Social Evils) oo yataa, taas oo inteeda badhallinyaranimadu wato. Taas waxa aan uga edaa qofku marka uu uursado waxa uu iska hawraa ama gebi ahaan-a ka baxaa waxyabihii u amayn jirey ee xaa laantu ku kelifi jirtay sida umashada badan oo nooco badan isugu jirta iyo lagtii sida xun uga bixi irtay. Waxa uu noqdaa jofkaasuu mid xil dusha ka uuuy, mid xambaarsan nus'uuliyaddisii ka sokow nid dad kale.

Haddaba iyada oo ay arintaas sidaas tahay, baadi urleysaa bulshadeenna gaarahaan raggii dhallinyara ahqa oo ka warwareegaya wixii la ohan jirey guurka ama aan sidaasba ugu kululayn. Marka aad weydiisiid sabutu waxa ay tahay, waxa ay kaaga soo qabanayaan meel dhow boqolkiiba sagaashan iyo saagaal waxa ay kuugu warcelinayaan habliihii Soomaaliyeed guur ma doonayaan.

Haddii aad sii su'aasho ujeeddadana waxa si toosa mid walba kuu odhanaysaa: «maxaan guursadaa inantii aan la soo hadal qaadaa guurba waxay kuugu soo horreysinaysaa aqal weyn ma leedahay iyo xaggeeлага keenayaan qalabkaynnu ku aqal gelaynno». Waxa ay arrintii isugu soo biyo shubatay guur ma haway-san karo nin aan lacag aad u fara badan haysan ama aan dawladda meel sare u haynin. Habliihii Soomaaliyeed waa ka hanqal taagayaan bulshoweyntii ay ku dhex noolaayeen. Waa la yaabe xaggey ku soedaan.

Waxa jiri jirtey in dha-qeekennii baadiyaha sal-

Dhallinyarada iyo dhibaataada guurka

ka ku hayey yaradka oo aad u fara badnaa guurkana ku ahaa turunturro hor taagan. Waxa dhici jirtey in wil guur inan u soo haweystay lagu xidhi jirey boqol halaad iyo qori oo haddii aanu haysan goobtaas ka dareeri jirey.

Hadda oo taas laga soo gudbay waxa beddelay qalab guri (Furniture) oo run ahaantii u dhigma haddii aanu ka qaalisanayn.

Fiicnaan lahaydaa in habla Soomaaliyeed fahmaan in guurku aanu altayn lagtaga qofku haysto ee uu ku dhisan yahay jacayl, isafgarad, daacadnimo iyo jajabnaan.

Waxa ugu horreecya ee loo baahan yahay in labadii guur ku heshiisa isla ee-gaan waxa weeye sidii ay

u korin lahaayeen hadday ubad yeeshan iyo sidii loo wada dhisi lahfai guri ay taal farxad, jacayl iyo isafgarad. Maalku qilima ma laha waa wax maalin ku soco gala maalinta xigtna baxa, waxa qimaha lhihi waa sidii loo odorosi lahaa berrito iyo waxa soo socda.

Waxa aan filayaa in akhristayaasha qaarkood is ohanayaan habluu ceebaynayaa ama ku kacsan yahay. Arrintu sidaa ma aha mana lili raggu waa ceeb ka saliim, maya, dembiga raggu waxbuu ku lee-yahay. In badan baad arksaas rag been u sheega dumarka marka hore, mar-ka dambena xaqiqadu soo shaac baxdo oo kala bood, furitaan iyo qoys baaba'ay timaaddo. Rag baa welii aa-

minsan maahmaah aan, is leeyahay waa qalad oo ah;

Naag been waa lagu xera gelyaa, runna waa lagu dhaqaa.

Sidee bay runtu u socon haddii been iyo khiyamo laysku bartay? Xaggee is aamin dambe iyo daacadnimo ka iman?

Iyada oo taasu jirto had-dana habluu kama baxsan karaan canaanta qaybooda, waxa aan filayaa in ay tahay waqtigii ay habla Soomaaliyeed hoos ugu soo degi lahaayeen runta iyo xaqiqada nolosha dhabta ah ee bulshadeenna. Ha ka hadhian ama ha ka waantoobaan guurka ay ku xi-dhayaan guriga iyo gaadhi-ga. Ha iswedyiyyaan oo ha-dersaan inta bulshadeenna dabaqaddaa ay raadinayaan

noqon karta. Ha u arkaan nolosha in ay tahay mid hoosta laga unko ee aan xaggaa sare laga soo bilaab-in; waxa aan leeyahay habluu yay noqon kuwo ka kibirsan facooda iyo bulshay ku dhex nool yihin ee hoos haw soo degaan; xaqiqadanu indhaha ha ku kala qaadaan.

Haddaba haddii kharash-kil aroosku noqday mid hor taagan guurka miyaanay ahayn in tallaabo laga qaado sidii laysu hortaagi la-haa waxyaballa waxyeleynaya bulshadeenna, Um-madda. Soomaaliyeed ma ka go'daa lacagta lagu bixinayo qoryo laysku xidhay oo inta dibbeda laga keenay la qurxley. Maynuu gelin-no lacagtaa sidii aynu kor ugu qaadi lahayn bulshadeenna oo aanay ka dhammaan gaajo, eudur, iyo jahli.

W.Q. Yaasin Axmed X. Nuur

MAANSADII TIMACADDE

Ururintii gabaygii Cab-dillaahi Suldaan «Timacadde», oo ay isku soo duween Boobe Yuusuf Ducaale iyo Saalax Jaamac Xuseen ayaa dhaawaan daabacaad geli doona. Ururiyayaashu isu keenidda gabayada Timacadde, waxay kala kulmeen hawl badan, waxaanay ku qaadatay waqtii dheer. Kul-an lala yeesho ha noqoto ama farrii la iswedyarda-sado e, dad badan oo kala jooga: Jabuti, Hargeysa, Muqdisho ama meelo kale ayaa gaceen ka geystay.

Buuggu wuxuu u qaybsamaa dhower qaybood. Waxa ku jira qayb ku saabsan taariikhdi noloshi Timacadde, gabayaanimadilsii iyo qofnimadiisaba. Qayb kale ayaa iyana ku jirta oo dad Timacadde yaqannay laga qoray. Maansadii Timacadde oo saddex xilli loo qaybiyey ayaa buugga udub dhexaad u ah. Saddexdaa qaybood waxa lagu kala xilliyadii gabayaa-gu noolaa.

Qaybta koowaad waxay ku saabsan tahay bilowgii gabayga iyo xornimadoon-ki. Qaybta labaad was maansadii Timacadde ee la xidhiidhay madaxbannaani-dii siyaasadeed iyo foof ha-bowgii gobannimada. Qaybta saddexaad waa maansadii Timacadde intuu ka nolaa xilligan Kacaanka.

Guud ahaan ururintan waxa ku jira 64 maanso oo Timacadde ka tirihey mar-xalado badan oo Ummadda Soomaaliyeed soo martay.

Sida buugga ka muuqata, Timacadde wuxuu ku soo aaday fac maraysa waqtii adag oo dalka Soomaaliyeed ay ka taagan tahay colaad qabyaaladeed oo dabkeedu hadba gobol ka aloosmaya. Taas waxa weliba barodhereysiyay gumeysigii shisheeyaha ee ummadda Soomaaliyeed waaxyaheeda kala dhantaalay, nolosheedana dibudhac baday. In nabaddu baahdo, beesha Soomaaliyeed he-sfiso; in midnimo dhalato, waddaninimaduna adakaato; in gumeysi la saaro, xornimana la gaaro ayaa ahaa xilka ugu weyn ee la gudboona da'dii Timacadde.

Suugaanyahanka Soomaaliyeed halgankaasi qayb lama illaawaan ah ayey ka qaateen, Timacaddena marna kaalintilsii ma gabbin. Bal se runtu waxay tahay, wuxuu ka mid ahaa inta ugu cadcaddeyd ee si geed ka go'an ah ula da-gaallamay qabyaaladu iyo gumeysigab. Shueeuerta laabta iyo luubbiga dhaamisay isagoo soo ifbixinaya, ayuu tirihey gabay loo wada qiray inuu sheegtay qoto dhere iyo mudnaan

ay ugu wacan tahay dhowr arrimood. Timacadde waxa ku kulmay af hodan ah, erey quwad leh, mowduuca uu qaadaadhigayo oo toos u taabanaya nolosha bul-shada iyo lutqda uu ku jeedinayo oo garaadka iyo gibilkaba wada dhaqaajinaysay.

Way jirtaa in gabayada Timacadde ay caashqa iyo kaftankuba ku yar yihin. Ereyo iyo aftahamo midna uma waayine, wax intaba ka daran aya shidayay. Arrimuhu siday bulshada ugu kala cuslaayeen ayuu u kala qaaday; intii doorka mudnayd ayuu doortay,

intii kalena «midh-la-yeedh ka» ayuu u dhaafay.

Qoridda af Soomaaliga ayaa kaalinta ugu horreysa ka qaadatay soo nooleynnta dhaqankeennaa. Jaalle Boobe iyo Saalaxna waxy muujiyeen, xilkaslimo, dadaal iyo suugaan jacayl dhab ah oo ay ku mahadsan yihin inay maansadii Timacadde ee dhaxalgalka ahayd dadweynaha Soomaaliyeed buug isugu soo ururiyaa, kaasoo dhaawaan soo bixi doona.

W.Q. Maxamed Xaashi Dhamaac (Gaarriye)

CAALIRKA DAAWOORYINKA

Maalinba maalinta ka

dambeysa dhakhaatiirtu waxay ka digayaan dhi-baatooyinka, daawooyinku la iman karaan, waxayna caddeeyeen in daawada bensilinta ahi ay eudurrada qaarkood da-wo u noqon karto, laakiinse ay isla markaana qofkii cudurro ku abuuri karto, ay ka mid yihin: eudurrada jirkka ka soo yaaca, ama beer xanuun. Tirokoob ay soo saareen dhakhaatiirtu waxay ku sheegeen in 5% dadka cusbitaallada gala laga daaweyyo cudurro ka yi-

mid daawooyin ay isticmaaleen.

Waxa lagu qlyaaasay daawooyinka lagu iibilo dalalka reer galbeedka inay gaarayaan ilaa todoba kun oo jaad oo kala duwan. Waxaana laagni soo saaray dalka Farsiiska qaunuun ku amraaya, wershadaa soo saara daawooyinka, inay daawa kasta soo raaciyaan wargad, cadeeynaysa daawadaas, inay daawo oo aan loo dhoweyn karin, ama isku mar aan la wada isticmaali katin.